

ACȚIUNEA FUMATULUI ASUPRA APARATULUI CARDIO-VASCULAR

Acad. M. G. Lupu, I. Popescu, Viorica Enescu
Medicina Internă, 1961, 3, p. 347—351.

Autorii studiază acțiunea fumatului asupra aparatului cardiovascular, prezentând atât datele din literatură referitoare la această problemă, cât și rezultatele cercetărilor efectuate în institutul lor.

Nicotina este o toxină foarte puternică: 2—3 picături sînt suficiente să omoare un cîine, iar o picătură ajunsă în ochiul unui om poate să cauzeze o sincopă. Fiecare țigară conține 20 mg nicotină, din care 3—4 mg sînt absorbite de plămîni. Prin mucoasa bucală se absoarbe 66—77% din nicotină, iar dacă fumul este inhalat nicotina se absoarbe în proporție de 88—98%. La un fumător de 20—30 de țigări pe zi, 4—10% din hemoglobină se transformă în carboxihemoglobină. Oxidul de carbon care se produce în cursul fumatului intensifică acțiunea nicotinei. Intoxicația tabagică, singură sau în asociație cu alți factori, poate favoriza dezvoltarea aterosclerozei. Observațiile de mai sus confirmă părerea lui *Heggin*, care consideră fumatul, cea mai periculoasă toxicomanie a zilelor noastre.

Sub acțiunea fumatului apar diferite fenomene, ca tahicardie, creșterea tensiunii arteriale, uneori extrasistole și o oarecare turtire a undelor T pe electrocardiogramă; aceste fenomene dispar după 10—15 minute de la terminarea țigării. Sensibilitatea față de tutun este crescută la descendenții hipertensivilor sau a celor cu boli coronariene. Nicotina intensifică contracțiile miocardului, la început crește, iar mai târziu diminuează permeabilitatea vaselor coronariene, micșorîndu-le rezistența. De asemenea ea mărește nevoia de oxigen a miocardului.

Lupu și Velican au dovedit că scleroza pulmonară cauzată de nicotină este o pneumoconioză adevărată neprofesională. Din totalul celor 20.000 de bolnavi investigați ei au găsit în proporție de 9,5% scleroză pulmonară, de îngroșarea membranei capilarului alveolar pînă la imagine de endarterită hiperplazică cu caracter obliterativ, în vasele miciei circulației. Fumatul agravează în special tulburările coronariene ale bolnavilor cu coronare

scleroase. Angina pectorală și tromboza coronariană apar mult mai devreme la fumători decît la nefumători, indiferent de sex. Autorii au întreprins cercetări experimentale pe o perioadă de 3—5 luni urmărind cobai supuși la fumat și au constatat pe traseele electro-cardiografice accelerarea frecvenței cardiace și apariția undelor T negative în 40% din cazuri. Microscopic ei au găsit mici hemoragii interfasiculare și edem interstțial miocardic.

Fumatul influențează de asemenea sistemul vascular periferic, cauzînd constricția vaselor periferice. În etiopatogenia unor boli vasculare s-a pus în discuție și eventualitatea unor acțiuni alergice ale tutunului. Autorii au cercetat 150 de fumători și 100 de nefumători prin teste cutanate la tutun și au stabilit reacții pozitive în 76,6% la fumători și numai 14% la nefumători. Reacțiile s-au atenuat sau au dispărut la cîva timp după ce individul încetase să mănînce, chiar dacă era fumător vechi. S-a constatat că reacțiile intense pozitive au fost mai accentuate la bolnavii hipertensivi coronarieni, cu trombangită obliterantă etc. La aceștia din urmă, reacțiile cutanate pozitive au fost

găsite în proporție de 78% față de 33% la martori. Procesul de trombangită progresează în permanență atîta timp cît bolnavul nu renunță la fumat. Reluarea fumatului este urmată aproape întotdeauna de o reactivare a bolii. Interesant este că în Porto-Rico, unde femeile fumează la fel de mult ca și bărbații, boala aceasta are o incidență egală printre ambele sexe. În arterioscleroza obliterantă periferică a oamenilor mai în vîrstă, elementul vasospasm deși este mai puțin evident decît în trombangita obliterantă, nu poate fi totuși neglijat.

Datele statistice arată că fumatul scurtează durata medie a vieții, favorizează dezvoltarea arteriosclerozei și a bolii hipertensive, a stenocardiei și a trombangitei obliterante, a bronșitei cronice, a emfizemului pulmonar, a ulcerului gastric și a cancerului pulmonar. Pe un material de aproape 200.000 de oameni, *Hammond* și *Horn* au găsit o mortalitate de 2 ori mai mare printre fumători, datorită bolilor cardiovasculare. Pe 1.500 de coronarieni, vîrsta morții sub 50 de ani a fost în proporție de 22% la fumători și 6,4% la nefumători.

I. Huszár